

Izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne.

Uredništvo in upravnništvo
»Zarja«
v Ljubljani,
Dalmatinova ulica števil. 3.

Sprejemajo se le frankirani dopisi. Rokopisi se ne vračajo.

ZARJA

Socialistično glasilo.

Posamezna številka stane 1 Din

Narcenina po pošti z dostavljanjem na dom 4 Din mesečno.
Za Nemčijo 5 Din., za drugo inozemstvo in Ameriko 6 Din.

Reklamacije so poštne proste.

Oglasi po dogovoru.

Proletarci vseh dežel,
združite se!

V Ljubljani, v soboto 3. februarja 1923.

Ne demagogija, resno
delo vodi k zmagi!

Vstop prepovedan!

„Naprej“ je v novoletni številki zaključil svoj letnik z odločno izjavo, da ne dopušča vstopa v socialistično stranko nikomur, ki bi brezpogojno ne sledil nauk sedanjih njenih komandantov.

Tekom leta je „Naprej“ živce vseh normalnih ljudi dovolj stavljal na težko poskušnjo. Takoj po lanskem novem letu je otvoril svoje novo socialistično delo z energično propagando za pšenično valuto, kakor da bi socialistična stranka ne imela važnejšega posla, nego pečati se s takimi utopističnimi in niti originalnimi teorijami, s katerimi so se že večkrat bavili nacionalni ekonomski, pa jih še nikoli niso skušali uveljavljati v praksi.

Potem smo dobili teaterske škan-dale, kakor bi socialistična stranka ne imela druge naloge nego razkrinkavati pikantne aferice iz teaterske šlarafije.

Vmes je „Naprej“ delal konkurenco častitemu duhovnemu svetniku Kalatu s svojo propagando za abstinenco. Boj zoper alkohol je potreben, vendar ni to nobena bistvena naloga socialistične politične stranke in se za to zavzemajo ravnotako svobodomiselní frasoni kakor tudi ultramontanski jezuitje.

Celo leto je gonil svojo lajno o progresivnem davku, v katerem je našel bistvo socializma in pa o organizaciji, ki je sicer važno sredstvo v socialističnem pokretu. „Naprej“ pa je ugledal v njej namen vsega socializma.

Poleg tega se je mnogo trudil za razširjanje esperanta ter se je povzpela do trditve, da ne bo prej prave socialistične zunanje politike, dokler ne bo v diplomaciji zavlada esperanto.

Za časa ljubljanskih občinskih volitev nam je potregel z bedasto idejo o predvolitvah.

Pri tem tako važnem delu je seveda pozabil na strankin program, ki je bil na trboveljskem kongresu sprejet brez debate, in se ni pečal s cilji in metodami razrednega boja

in tudi ni vodil načelne polemike niti s komunisti, niti s klerikalci, niti z narodnimi socialisti.

Pač pa je svoje teorije rad zabelil z mastnimi ocvirki, z babjaki, goljuhi in pijanci in pri tem še Čobalu, pravovernemu Čobalu ni prizanasal.

In ko nam je „Naprej“ v novoletni številki zaloputnil vrata v stranko, češ, da je vstop prepovedan vsem onim, ki niso zidarji, ki niso zaposleni pri stavbi za pšenično valuto, za abstinenco, za esparanto in za predvolitve, moramo še enkrat prav na kratko povedati svoje mnenje, čeprav riskiramo, da nas bo pokrajinski tajnik nagnal s pijanci, babjaki in goljuhi.

Socialistična stranka ni nobena bratovščina, temveč je politična organizacija, ki ima vabiti, zbirati in organizirati proletarijat, vzbujati njegovo zavest in ga vzpodbujati za boj na oprostitev izpod kapitalističnega jarma in osvoboditev izpod duševnega jerobstva.

Ne prikrivamo si, da je socialistična stranka v tem oziru dosedaj mnogo zamudila in marsikaj opustila, toda gotovo še nikoli toliko, kakor preteklo leto pod režimom sodruga pokrajinskega tajnika, ko je izčrpavala vso svojo energijo v brezpomembnih formalnih sporih in v propagandi za stvari postranskega pomena, ko je brez pardona s svojo železno metlo čistila in odganjala člane, namesto da bi jih privabljala in zbirala.

Zato svetujemo pokrajinskemu tajniku in njegovim zidarjem, naj odidejo v puščavo in naj tam, daleč proč od vseh drugih grešnih ljudi sezidajo samostan in naj se v tem samostanu vadijo v esperantu, abstinenca in pšenični valuti in žive po evangelijskih svetih večnega devišstva in vedne pokorščine pod svojim duhovnim poglavarjem, sedanjim pokrajinskim tajnikom.

Na vrata svojega monastira pa naj svobodno približejo tablico, da je vsem zaposlenim vstop prepovedan.

Ruhrsko ozemlje.

Francozi so pred kratkim zasedli takozvano ruhrsko ozemlje, ker jim Nemčija ni pošljala toliko premoga, kakor je bilo dogovorjeno v mirovni pogodbi. Časopisje nam poroča dan na dan o napetem položaju, ki se nastal zaradi te okupacije in ki nam grozi z novimi mednarodnimi zapletitvami. Potrebno je, da si delavstvo vstvari o tej okupaciji lastno sodbo in da se ne pusti zape-ljavati od sentimentalnega razpoloženja, ki ga vzbuja meščansko časopisje.

Ruhrska pokrajina se razteza na desnem bregu dolnjega Rena in zavzema približno prostor med Ljubljano, Kamnikom in Radovljico. Skozi pokrajino teče reka Ruhr, ki se izliva blizu mesta Duisburg v Ren. V tem ozemlju se nahajajo ogromni skladi premoga in ker je v bližini tudi železna ruda na razpolago, se je tukaj razvila velika železna industrija. Tu leži mesto Essen, kjer se nahajajo Kruppove tovarne, ki so zagale s topovi in municijo različne države, prijateljske in sovražne. Tu je domovina Thyssena, Kirdorfa, Haniela, Stinnesa, samih premogovnih magnatov in težkih industrijalcev, ki so tekom svetovne vojne najbolj hujskali nemški narod k nepopustljivosti in so odločno zahtevali, da mora Nemčija anektirati francosko ozemlje okoli mesta Briey, kjer se nahajajo veliki železni rudniki, ki bi jih bili potrebovali za izpopolnitev in povečanje svoje industrije. Kolo sreče pa se je obrnilo in sedaj izteza francoski kapitalizem, ki ima dovolj železa pa premalo premoga, svoje kremplje po tem bogatem pre-

mogovnem ozemlju. V ruhrski pokrajini, ki pripada deloma Porenju, deloma pa Westfaliji, leže tudi mesta Hamborn, Buer, Bochum, Dortmund in drugi kraji, kjer živi na desetstisoče naših rojakov, zlasti iz litijskega in radeškega okraja, ki za majhen kosček kruha puščajo v pre-mogovnih jamah svoje življenje in svojo kri nenasitnemu kapitalizmu.

Po tej deželi je iztegnil francoski kapitalizem svoje roke v očividnem namenu, da bi razbil to izvrstno funkcionirajočo industrijsko organizacijo ali vsaj napravil v njej zmedo in da bi na ta način odstranil nevarnega konkurenta in uničil industrijsko središče, ki je dajalo tekom vojne neizčrpano odporno silo nemškemu militarizmu. Nemški kapitalizem pa je sedaj ves iz sebe in ščuva k sovražstvu in odporu.

Ko gledamo to veliko borbo med francoskim in nemškim kapitalizmom, se pač moramo vprašati, čemu je tega treba. Ali ni mogoče vstvariti takega gospodarskega reda, da bi si nemški delavec, ki sedaj trpi v ruhrskih premogovnikih in francoski delavec, ki izgublja svoje sile v brievskih železnih rudnikih, podala roke in bi vzajemno dvigala bogastvo zemlje v obojestransko korist. Tako francosko kakor tudi nemško delavstvo se že tega zaveda in francoski socialistični proletarijat odločno obsoja francoski imperijalizem, nemško delavstvo pa tudi že odklanja snubljenje nemških kapitalistov, ki so ga poprej neusmiljeno izkoriščali, sedaj se mu pa hinavsko priljujejo.

Konstituiranje ljubljanskega občinskega sveta.

Po dolgem, mučnem in neopravičenem čakanju se je odločila pokrajinska uprava za Slovenijo ter sklicala novo izvoljeni občinski svet. Ne vemo, ali je hotela pokrajinska uprava res najti vzrok za razpust ali pa je zavlačevala sklicanje občinskega sveta le zaradi tega, da ovira samoupravo ljubljanske občine. Za nas je dovolj, če konstatira-

mo, da ni bilo nikakršnega vzroka za tako zavlačevanje. S tem je povedano vse, kar označuje to čudno postopanje pokrajinske uprave.

V soboto dne 27. januarja 1923 je bila končno sklicana na 11. uro dopoldne seja novega občinskega sveta, ki se je izvršila po naslednjem redu.

LISTEK.

Štatut „Socialistične stranke delovnega ljudstva“

(Sprejet na konferenci 21. jan. 1923 v Ljubljani).

I. Ime in cilji.

§ 1. Stranka se imenuje »Socialistična stranka delovnega ljudstva«. Ona se bori za spremembo današnjega kapitalističnega družabnega reda v socialistični potom razrednega boja, za proletarsko demokracijo, osvoboditev delavskega razreda in vsega zatiranega ljudstva, ter za končno odpravitev izkoriščanja in nasilja enega človeka ali razreda nad drugim.

II. Sredstva.

§ 2. Svoj cilj bo skušala »Socialistična stranka delovnega ljudstva« doseči potom

a) pismenega, tiskanega in ustmenega razširjanja svojega pro-

grama in poglobitve zavednosti ljudstva;

b) potom organiziranja krajevnih organizacij in zaupništev;

c) udeležbe stranke v občinskih, okrajnih, oblastnih in državnih predstavništvih;

d) podpiranja strokovnega in gospodarskega (ekonomskega) delavskega in kmečkega pokreta;

e) udeležbe pri volitvah v delavske zbornice, delavske zavarovalnice in vseh ostalih delavskih institucij;

f) razširjanja prosvete in podpiranja delavskih izobraževalnih društev;

g) razširjanja mednarodne solidarnosti in seznanjanja ljudstva z mednarodnim delavskim gibanjem.

§ 3. Materijalna sredstva so:

a) Članska vpisnina in redni mesečni prispevek. Vpisnina znaša 1 Din. Prispevek najmanj 1 Din. Strankin svet lahko zviša prispevke;

b) prostovoljni prispevki;

III. Članstvo.

§ 4. Člani morejo biti samo one osebe obeh spolov, ki se strinjajo s programom, statutom in taktiko stranke ter se obvežejo, da bodo v stranki delovali s prijavo pristopa.

§ 5. Člani stranke lahko postanejo ročni in intelektualni delavci, poljedelci ter mali posestniki ter obrtniki.

§ 6. Ročni in intelektualni delavci, ki so strokovno organizirani, postanejo člani stranke s prijavo za vstop.

§ 7. Za vse ostale je pri vstopu potrebno, da dva člana, ali en odbornik jamčijo za njegovo poštenost.

§ 8. Člani stranke ne morejo ostati oni, ki prekršijo program, statut in taktiko stranke, ali pa oni, ki s svojim vedenjem škodujejo njenemu ugledu ter ne izvršujejo svojih obveznosti.

§ 9. Člani stranke ne morejo biti:

a) otroci in nedoletni, ki stojijo pod nadzorstvom starišev in ničesar ne proizvajajo;

b) dijaki ljudskih in srednjih šol;

c) osebe, ki se sploh smatrajo kot kompromitirane vsled nečastnih del, afer in temu podobno;

d) člani delodajalskih, industrijskih zvez, ki se bojujejo proti strokovnim delavskim organizacijam.

IV. Organizacija stranke.

§ 10. Stranko vodijo in upravljajo:

a) Strankin kongres, na katerem so potom delegatov zastopani vsi člani;

b) širši pokrajinski odbor (Pokrajinski strankin svet);

c) ožji pokrajinski odbor (Pokrajinski izvrševalni odbor);

d) krajevne organizacije in njihovi odbori;

e) zaupništvo.

§ 11. Strankin kongres, je vrhovni organ stranke ter se sestane vsako leto. Kot prvi kongres velja sestanek, na katerem so z večino glasov sprejeti program in statut.

Se pred enajsto uro so zasedli občinski svetovalci klopi, in sicer so zasedli občinski svetniki večine leve klopi, demokrati in bivši zajedničarji pa desne. Predsedoval je seji najstarejši občinski svetnik g. Likozar. Pri glasovanju za župana je bilo oddanih 46 glasov, od katerih je dobil sodrug dr. Perič 33 glasov. (Demokrati in narodni socialci so oddali prazne glasovnice.) Socialistični občinski sveti so nosili v gumbnicah rdeče klinčke. Občinski svet in galerija sta izvolitev burno pozdravila.

Novi župan sodrug dr. Perič izjavi, da sprejme izvolitev ter izvaja v svojem nagovoru med drugim:

„Sodrug! In ostali gospodje občinski svetniki! S svojim shodom dne 3. decembra 1922 je ljubljansko delovno ljudstvo odločno protestiralo proti nezakoniti kršitvi ljubljanske občinske samouprave. Razpust prejšnjega občinskega sveta je bila krivica. Dne 28. maja sem dobil odlok od pokrajinske uprave, da je občinski svet razpuščen, naslednji dan pa sem že moral prepustiti občinske posle vladnemu komisariju. Na to nasilje je odgovarjalo na shodu dne 3. decembra 4000 ljudi. V protest so se zbrali zborovalci popolnoma opravičeno, ker vedo, kakšna krivica je bila storjena volilstvu in kakšne posledice ima občinsko gospodarstvo, če ni v občini rednega samoupravnega poslovanja. Tudi pokrajinska uprava in vlada bi morali vedeti in se zavedati, da je pri upravi občine potrebna nekaka stabilnost in kontinuiteta, če hoče občinski svet izvesti take ali

onake načrte, ki jih je izdelal in si uredil po njih svoj delovni program. Sklepi in načrti se bodo izvedli samo tedaj, če bo delal na njih občinski svet, ki jih je sklenil. Vse to je pokrajinska uprava dobro vedela, vedela je, koliko škode ima občina, lahko rečemo milijonsko, ker je za celo leto zavrla delo v občinskem svetu. Novi občinski svet bo imel težavnejše stališče kakor lani, marsikaj bo mogel izvesti le z najskromnejšimi sredstvi, kar bi bil še lani lahko bolje izvedel. Delo bo težko, vendar pa je dovolj volje, dovolj iskrenosti, da bomo kos težavnim nalogam. Zahvaljujem se vam vsem za izvolitev in prošim vašega sodelovanja.“

Za podžupana je bil izvoljen z 31 glasovi gospod dr. Stanovnik. Tudi dr. Stanovnik je sprejel izvolitev.

V zmislu volilnega reda je dopustna pritožba zopet v osmih dneh po volitvi župana in podžupana. Radovedni smo, če se bo zopet našel med Ljubljančani, ki bi imel drzno čelo, da ugovarja ter da s tem pri liko pokrajinski upravi za „študiranje“ akta. Pokrajinsko upravo pa ožarjamo, da sedaj drugače stori svojo dolžnost, kakor je storila s tem, da je potrditev volitev zavlačevala skoro 2 meseca. Zakaj, sedaj je pa že čas, da smatramo stvar za resno, ne pa za politikum, ki ponižuje ljubljansko volilstvo ter donaša občini ogromno socialnopolitično in gospodarsko škodo.

Volilni manevri.

Volilni manevri se razvijajo izoborno. Vsak dan izvemo kaj novega iz resnicoljubnega časopisja. Najbolj zanesljivi in točno informirani list „Slov. Narod“ je prinesel to-le vest:

Župan dr. Perič — komunist.

Gosarjevci revolucijonarna stranka.

Slučajno smo dobili v roke „Pravdo“, glasilo boljševiške vlade v Moskvi. Pod zaglavjem „Jugoslavija“ priobčuje brzojavko, naslovljeno „Velikanski uspeh komunistov“. Datirana je iz Sofije z dne 25. decembra in se glasi tako-le:

„Sofija, 25. decembra (Rosta). Pri nedavnih občinskih volitvah v Ljubljani je bil za mestnega župana izvoljen **komunist Perič**. Splošni rezultati volitev so bili sledeči: komunisti so dobili s krščansko-socialističnimi delavci 3952 glasov in 35 mandatov, demokratska stranka 2100 glasov (res 1822) nedemokratska stranka 1900 (Jugoslovanska zajednica je dobila v resnici 2917 glasov in socialni demokratje 300, vsega skupaj en mandat.

Krščansko-socialistična delavstranka v Jugoslaviji predstavlja v razliki od drugih strank, ki nosijo enaka imena, revolucijonarno proletarsko stranko, ki se bori proti belemu terorju, proti militarizmu in za

priznanje sovjetske vlade. Uspeh pri volitvah je tem večje važnosti, ker ta jugoslovanska stranka deluje popolnoma nelegalno.

Kdo je poslal ta radiotelegram v Moskvo? Kdo označuje dr. Periča, ki smo ga doslej smatrali zgolj za fronderja proti službeni socialno-demokratski stranki, za komunisto? Iz dejstva, da se v radiotelegramu posveča posebno pozornost krščansko-socialni stranki, kateri se daje spričevalo, da je revolucijonarno proletarska stranka, ki se bori proti belemu terorju, proti militarizmu in za priznanje boljševiške vlade, moramo sklepati, da je depeša v Moskvo izšla iz vrst dr. Gosarjevih boljševikov, ki si sicer nadevajo krinko krščanskih socialistov. Župana dr. Periča kot komunisto označujejo torej Gosarjevci, njegovi zavezniki, ki ga pač morajo poznati.

Ljubljana je potemtakem tako srečna, da ima za župana komunisto! Ali se prično tudi pri nas sedaj časi po vzorcu ruskih boljševikov, ali bodo tudi pri nas zapirali cerkve in jih dajali vernikom na razpolago samo proti vstopnini, ali bodo tudi pri nas proglasili vso privatno imetje za zapadlo in za last skupnosti, ali bodo tudi v Ljubljani kakor n. pr. v Samari proglasili ženske zgolj za objekt, s katerim lahko

razpolaga, služeč se jih samo kot roditeljic zaroda?“

To vest prinaša „Slov. Narod“ kot senzacijo ter jo potem razlaga po svoji „modrosti“, češ, to so boljše stvari, Perič, krščanski socialci in vsi drugi, ki so zmagali pri občinskih volitvah. Za naivne čitatelje je tako poročanje izborna piča, za pametne ljudi je pa smešna. V vsej pisavi pa tiči zloba, ki ima namen vplivati na potrditev ljubljanskega župana. Ta vest je izšla v „Pravdi“ v drugi polovici decembra, „Slovenski Narod“ jo pa prinaša več kot mesec dni pozneje, torej takrat, ko je bil Perič izvoljen županom. „Flavze“, ki jih piše o krščanskih socialcih ne bomo zavračali, ker ta del stranke SLS pač vsak čitatelj dovolj pozna.

Ljubljanski volilci poznajo Periča in njegov program, oziroma program stranke, ki jo zastopa. Vse klevete so bob ob steno, to si naj zapomnijo duhoviti možje iz Knaflejeve ulice.

Proletarskim ženam.

Kakor neugnan vihar pretresajo meščanski spori človeško družbo in jej kažejo v jarki luči vse njene blodnje in zmote. Tja v dan, brez odgovornostnega čustva za blagor skupnosti, brez usmiljenja za trpljenje milijonov ljudi in brez razumevanja za kulturno povzdigo najširših plasti ljudstva, ampak samo za nasičenje lastnih malenkostnih želj je živila večina ljudstva. Hrepenenje po neoviranem uživanju je bila gonilna sila. Najostudnejši egoizem je označeval človeško dejanje. Taka življenjska načela vodijo k najumazanejši konkurenci med posedujočimi sloji in silovit boj za čim večji dobiček se je izkresal v mednarodnem kapitalu.

Posledice tega nebrzdanega boja nosimo danes vsi. In tem hujše so te posledice za nas, ker smo majhni v vsakem oziru. Ali ne smemo misliti, da bo kedaj samoposebi bolje, da postanemo iz profitažernih kapitalistov menihi, ki se bodo zadovoljili s sladkimi koreninami in pretegnenimi koblicami, češ, tako gorje je prišlo deloma po naši krivdi nad človeštvo in zato ne bomo nič več izžemali ljudi in stegali svoje roke po tuji lastnini. Ne, tako ne bo! Konkurenčni boj se bo nadaljeval prav tako kakor prej in bo uničeval neposledujoče razrede slej ko prej. Kapitalizem se zmeni za moralne pridige prav toliko kakor tat za izpovednico. Delavski razred bo po vseh teh sporih prav tako tlačan kakor prej. Le če se strne v krepkejšo armado, le če zanese idejo o osvoboditvi iz kapitalističnega in imperijalističnega jarma med vse svoje vrstnike, le tedaj sme upati na lepšo bodočnost. Pri tem velepomembnem delu so bile doslej — zlasti na Slovenskem — vse premalo delavne za socialistično stranko.

Pa tudi „Jutro“ ubira iste streme. V sredo poroča, da bo kandidiral za narodno skupščino v Ljubljani ljubljanski župan dr. L. Perič ter da postane župan klerikalec dr. Stanovnik. Ta vest ima prav tisti namen, kakor senzacija v „Slov. Narodu“. Konstatiramo, da še ne vemo, kdo bo kandidiral za delovno stranko v Ljubljani, vsekakor bo pa kandidiral mož, ki bo delal pregla-vice puhležem, ki mislijo, da so ljubljanski volilci še tako trapasti, da se love na take neumnosti, ki jih prinaša meščansko časopisje. O poteku posvetovanj bo naše časopisje obvestilo volilce o pravem času.

Ti dokumenti dokazujejo samo to, da je to meščansko časopisje sovražno volilem, a ker ne more z dejstvi pred volilce, prihaja z lažmi, sumničenji in takimi stvarmi, ki jih pameten človek takoj spozna, da so varanje javnosti — farbarije. Zadnji čas je, da se s to predvojno metodo volilnega boja zlomi ter začne resno politiko in resno delo za socialno izboljšanje sedanjih razmer.

Redni kongres sklicuje po navodilih strankinega sveta izvrševalni odbor, ki odredi kraj, čas in začasni dnevni red. Sklicanje z začasnim dnevnim redom kongresa se mora objaviti najmanj dva meseca pred kongresom. Poročilo o delovanju in resolucije izvrševalnega odbora se morajo objaviti najmanj 14 dni pred kongresom; predlogi strankinih članov, kakor tudi kraj, organizacij ter pritožbe se morajo izročiti izvrševalnemu odboru 14 dni pred kongresom.

Izredni kongres se skliče, ako to zahteva centralni strankin svet ali pa ena tretjina strankinih organizacij ter se mora to javiti vsaj en mesec prej, dnevni red, predlogi in resolucije.

§ 12. Naloge kongresa so:

a) Da pove svoje mišljenje o poročilu strankinega sveta, izvrševalnega odbora, in predstavnikov v Narodni skupščini ter ostalih predstavništvih.

b) da odloča o vseh programatičnih, taktičnih in vseh organiza-

torskih vprašanjih ter daje splošne direktive za delovanje;

c) da sklepa o predlogih, resolucijah in pritožbah;

d) da izvoli strankin svet od 31 članov;

§ 13. Pravico udeležbe na kongresu imajo:

a) delegati krajevnih organizacij, ki volijo do 100 članov enega delegata, na vsakih nadaljnjih 100 članov še po enega delegata;

b) člani parlamentarne delegacije in sicer največ 5, ki jih izvoli poslaniški klub. Istotako člani oblastne skupščine največ 5, ki so izvoljeni od oblastnega poslaniškega kluba;

c) člani strankinega sveta;

d) člani redakcije strankinega glasila.

§ 14. **Strankin svet**. Centralni strankin svet je glavni upravni, nadzorni in izvrševalni organ, ki razpolaga iz sredstvi.

§ 15. Svet izvoli iz svoje srede izvrševalni odbor od 9 članov in tri v nadzorstvo; predsednik, tajnik in blagajnik izvrševalnega odbora so

ob enem funkcionarji strankinega sveta.

§ 16. Redne seje strankinega sveta se vršijo najmanj vsake tri mesece, po potrebi večkrat.

§ 17. Dolžnost strankinega sveta je, da dela in razvija agitacijo in organizacijo, da v smislu socialističnih principov in soglasju s sklepi kongresa vodi dela stranke, kontrolira in določuje delo predstavnikov stranke, določa plače vsem strankinim nameščencem, potom treh članov finančne kontrole, vse finance stranke in v vsakem oziru skrbi za procvit stranke.

§ 18. Finančna kontrola, ki jo izvoli iz svoje srede strankin svet mora pregledati vsaj vsake 3 mesece vse blagajniške knjige in račune in svoja poročila objaviti v strankinem glasilu.

§ 19. **Izvrševalni odbor** obstoji iz 9 članov, ki jih izvoli strankin svet iz svoje srede za dobo enega leta. Strankin svet lahko izpopolni izvrševalni odbor iz svoje srede v slučaju, da je to potreba ali da je

kak član izvrševalnega odbora odsoten.

§ 20. Izvrševalni odbor ima redne tedenske seje, po potrebi večkrat. Tajnik predlaga predloge in podaja poročila, v finančnem pogledu blagajnik; sklepe strankinega sveta in izvrševalnega odbora izvršujejo predsednik, tajnik in blagajnik; izvrševalni odbor predstavlja stranko na zunaj.

§ 21. **Krajevne organizacije in zaupništva**. V vsakem mestu, kjer se pojavi 20 članov se ustanovi z odobrenjem tajništva krajevna organizacija.

§ 22. **Upravo krajevne organizacije** tvori 7 članov. Izvrševalni odbor v organizacijah preko 300 članov 9 oseb, ki izvolijo iz svoje srede predsednika, tajnika in blagajnika, ter dva preglednika, ki morajo vsak mesec pregledati račune in knjigo ter o tem odboru poročati.

§ 23. **Uprave krajevnih organizacij** se volijo na letnih članskih zborovanjih, ki se vrše tekom prvega meseca po kongresu. Če kdo od

ma je klicala može in žene proletarijata v boj. Da bi bilo zaupalo delovno ljudstvo vse bolj socializmu, da bi mu dalo silnejšo moč, morda bi ne doživeli takih grozot. Spoznanje vzrokov velikih dogodkov pa ne pride samo od sebe, ne pride čez noč. To spoznanje črpa delavstvo iz svojih listov. Delavske žene so se pa doslej brigale vse premalo za delavsko časopisje, ljubše jim je bilo časopisje, ki je poročalo vsak dan o novih umorih, tatvinah, pustolovščinah tega in onega, ali te in one. Premalo resnosti je bilo v proletarskih ženah, zato so jim vsi sedanji dogodki nerazumljivi in sedanje trpljenje, ki je pač za vse enako bridko, sprejemajo že vnaprej določeno usodo, kateri niso mogli ubežati. Ali tako nazirajo je popolnoma napačno. Vse, karkoli se dogodi na svetu, je delo ljudi, nobena nepoznana višja sila se ne vrti v polk zgodovine človeštva. In zgodovino človeštva, to se pravi njegov dobrobit in njegovo trpljenje, njegov napredek in njegovo zaostalost, pa odloči oni razred, ki je najmočnejši, da lahko vsili drugim svojo voljo. Ali če hoče ta razred doseči, kar je v njegovo korist, mora biti organiziran, mora

delati tako kakor bi bili vsi skupaj le eden. Delavski razred je pač po številu največji, najsilnejši. Ali vse delavstvo ni še združeno v celoto, ni še organizirano v armadi, ni še ena volja in ena misel. Kadar pa bo delavstvo edino v svojem stremljenju, takrat bo odločujoči faktor v zgodovini človeštva. Za ta visoki cilj del socializem, za ta visoki cilj izobražuje in pripravlja proletarske može in žene. Kajti dokler ne bodo tudi delavske žene organizirane v tej armadi, tako dolgo ne bo uspehov.

Edino v socialistični stranki je prostor za proletarske žene in dekleta, ker je edino socialistična stranka ona, ki se bori za brezpogojno enakopravnost žene in ker je edino socialistična stranka ona, ki se resno bori proti blaznemu tekmovalnemu oboroževanju narodov, katero je prineslo ravno ženam, materam toliko gorja.

Žene! Čitajte naše liste, izobražujte se in kar ste razumele, to širite med one, ki niso še spoznale resnice. Delo ni težko, samo volje je treba in neustrašenosti.

„Enakost“.

Dečja oprema.

Po novem zakonu o zavarovanju delavcev, ki je stopil 1. julija 1922 v veljavo, imajo porodnice poleg ostalih dejstev, kakor babična, zdravniška pomoč, podpora za porodnice itd., pravico tudi do dečje opreme in sicer v štirinajstkratnem znesku zavarovane mezde, toda samo, če se je rodilo živo dete.

V pogledu izplačila dečje opreme pa je nastalo čisto nepotrebno sporno vprašanje, če pristojna porodnici dvojna dečja oprema v slučaju, da rodi dvoje otrok. Nekatere bolniške blagajne so se postavile na stališče, da pristoji porodnici samo enkratna dečja oprema, četudi je rodila dvojčke. To naziranje bolniških blagajn pa je napačno, duhu zakona protivno ter smislu in namenu dečje opreme nasprotno.

Res je, da je zakonsko besedilo nepopolno. Nepopolno v toliko, ker ne reče točno, da pritiče porodnici dečja oprema za vsako živo rojeno dete. Vendar iz tega še ne sledi, da hoče zakon omejiti pravico do dečje opreme samo na enkratni iznos.

Umevno je, da pritiče porodnici podpora za čas 2 mesecev pred in 2 mesecev po porodu, četudi je rodila dvojčke. Umevno je, ker se te podpore nanašajo na porod kot tak in je porodnica po preteku tega časa v normalnih prilikah zopet za delo sposobna. Drugače pa je z dečjo opremo. Dečja oprema je določena v zakonu za to, da nabavi porodnica novorojenemu detetu najnujnejše perilo. In gotovo je, da so

izdatki v pogledu dečje opreme v slučaju dvojčkov večji, dvakrat večji, kot pa, če se rodi samo eno dete.

Ker so torej ostale dajatve namenjene prehrani žene, porodnice, porodu kot takemu, dočim pa je dajatev v obliki dečje opreme prispevek za perilo in obleko novorojenčka, je naravno, da pritiče porodnici, ki je rodila dvojčke dvakratni iznos za dečjo opremo.

Stališče, ki ga zavzemamo v tem oziru je pravilno iz stvarnih razlogov. Nič manj važna pa je moralna stvar, katero je tudi jemati v poštev pri tem vprašanju. Če se bodo postavile bolniške blagajne na stališče, da izplačujejo dečjo opremo samo v enkratnem iznosu, četudi sta se rodila dvojčka, bo to sejalo samo nerazpoloženje proti zakonu in kar je še važnejše in nevarnejše, proti socialnemu zavarovanju kot takemu. Rojstva živorojenih dvojčkov niso tako pogosta. In, če se bo torej kljub redkosti pojavov odklanjalo izplačilo dvakratnih iznosov za dečjo opremo, bodo smatrali prizadeti, da se hoče na njih račun štediti. Mesto dobrotnika bodo videli prizadeti v bolniških blagajnah krivčnika in oderuha. Zaupanje pa, ki bi si ga dobile bolniške blagajne s tem, da bi zakon o zavarovanju delavcev smiselno uporabljale, pa visoko odtehta zneske, ki bi se prihranili s tem, da bi se za dečjo opremo izplačali samo enkratni iznos, četudi bi se rodila dvojčka. »Lesni delavec«.

uprave zbolijo, ali odpotuje v drug kraj, se izvoli na rednem zboru zaupnik.

§ 24. Poleg letnih zborovanj imajo krajevne organizacije redno vsak mesec članska zborovanja ali pa javne shode, na katerih poročajo o svojem delu, ta poročila pošljejo vsaki mesec tajniku stranke.

§ 25. Člani strankinega sveta lahko prisostvujejo na vseh sejah odborov ali članstva krajevnih organizacij s pravico glasovanja.

§ 26. Nekorektna organizacije, ki ne izpolnjujejo statuta, lahko strankin svet razpusti. One se pa lahko pritožijo kongresu.

§ 27. V krajih, kjer je manj kot 20 priglasičenih članov, se organizirajo zaupništva; priglasičeni člani izvolijo svoj zaupniški odbor od 3 članov — predsednika, tajnika in blagajnika — ki stojijo pod direktno kontrolo najbližje večje krajevnice organizacije.

§ 28. Krajevne organizacije in zaupništva obdržijo za vse svoje potrebe dve petini prispevkov — ostale prispevke morajo vsak mesec

poslati blagajniku stranke s točnim od kontrole podpisanim mesečnim obračunom. Krajevne organizacije imajo pravico na izredne dohodke, (veselice, prostovoljne prispevke), od katerih obračunajo samo eno tretjino strankini blagajni.

§ 29. Udeležba stranke v predstavništvih. Organizacije ne morejo na svojo roko postavljati kandidatov pri kakršnihkoli volitvah.

Za volitve v narodno skupščino postavlja kandidate strankin svet, na predlog svojih okrožnih konferenc.

Kandidate za oblastno skupščino postavljajo oblastne konferencie, za okrajne skupščine, okrajna, za občine krajevna konferenca članov.

V. Strankino razsodišče.

§ 30. Strankino razsodišče ima pravico sklepati o predlogih za izključitev iz stranke samo v slučajih, ki o njih govori § 8 statuta. Predlog za ustanovitev strankinega razsodišča lahko dajejo samo krajevne organizacije, a o njem odločuje izvrševalni odbor.

POLITIČNI PREGLED.

Demokratska stranka je v razkolu. V Belgradu je imel glavni odbor sejo, pa se ni mogel zediniti zlasti ne glede kandidatur. Postavljanje kandidatov so prepustili okrajem, kar dokazuje, da glavni odbor ni več gospodar stranke.

Protič — neodvisna radikalna stranka. V Belgradu so Protičevci osnovali lastno politično stranko. Protič bo kandidiral tudi v Belgradu.

Konkordat sklene belgrajska vlada z rimsko cerkvijo v najkrajšem času. S to pogodbo doseže katolicizem vplivnejše mesto v državi ter bo dosledno tudi odnehal z odporom proti sedanjemu sistemu.

Rapalska pogodba se predloži italijanskemu parlamentu v kratkem v potrditev. Gospod Ninčič pripoveduje to že dva meseca.

Italijanski parlament skličejo dne 6. februarja.

Francosko-nemški kapital se pripravlja na sporazum. Boj, ki se je vršil med francoskimi in nemškimi kapitalisti par tednov, je hotel izvesti delavstvo v metež, toda ne z namenom, da pribori nemškemu narodu kakršnekoli koristi. Zasedbo ruhrskega ozemlja je bila razcepilna gospodarska edinica, ki jo tvorita rursko ozemlje na eni strani in Alzacija-Lorena na drugi strani. V ruskem ozemlju so zaloge premoga, v Alzaciji-Loreni pa železo. S tem sta ti dve ozemlji gospodarsko navezani druga na drugo, ker se v industrijskem gospodarstvu izpopolnjujeta. Alzacija rabi za svojo industrijo premog, ruhrsko ozemlje pa tovarniško industrijo, da ji dobavlja premog, oziroma železo za svojo industrijo. Tako se izpopolnjujeta ti dve industrijski pokrajini, če delata skupaj. Francoska zasedba pa onemogoča tak racionalen postopek. Anglija danes z lahkoto konkurira Nemčiji in Franciji, še mnogo lažje pa, če sta Poruhrje in Alzacija-Lorena gospodarsko ločeni, ker nastanejo zaradi tega razne težkoče, podraženje proizvodov, carina itd. Ako torej zopet nastane med obema pokrajinama skupno gospodarstvo, si obe industriji prihranita ogromne stroške na centralni upravi in na drugih izdatkih. S te strani so torej opazovali vso stvar nemški in francoski kapitalisti; zaradi tega so pričeli boj, v katerega so hoteli zaplesti proletarijat z vso demagoško taktiko, in danes se pogajajo med seboj, kako rešijo to vprašanje sporazumno, da se bo kapital obojim čimbolje obre-

stoval. Že v zadnji številki „Zarje“ smo omenjali možnost takega sporazuma, danes pa je stvar takorekoč že perfektna. Kapitalizem ne pozna sovraštva v svojem srcu. Ako se siliča v boj, gre v boj zase, ker je mednarodnen.

Zmote mirovne pogodbe je v „Neue Freie Presse“ opisal v daljšem članku Norman Angel, ki je znan diplomat in pisatelj. Norman pravi, da so zmagovalci pozabili na to, da posameznega naroda ni mogoče uničiti. Kako naj bi Evropa poravnala diktirane vojne in reparacijske stroške, na to še mislili niso. Naravno pa je, če posodiš človeku, ki nič ni r. a. milijon, da ga porabi, pa zahtevaš od njega, da ti ga vrne ob določenem roku, se bo ta izogibal kakorkoli bo mogel. To je storila Nemčija, ki jo najbolj zadeva mirovna pogodba. Mirovni pogoji so sploh hudi tudi za druge države, zaradi tega se sme pričakovati, da bo imela diktatorica svetovnega miru vedno več takih konfliktov. Za Nemčijo pride Avstrija, za to pa druge države in državlce, ker je vsaka dobila lepo porcijo dolgov, ki jih mora plačati svetovnemu imperialističnemu kapitalizmu. Ali hoče velika antanta imeti trajen mir, bo morala v tem pogledu zavesti drugačno politiko.

Grčija in Turčija sta se sporazumeli na lausanski konferenci. Poravnani pa še ni spor med Anglijo in Turčijo glede Mosula. Angleži so mnenja, da Turčija napade Anglijo, zato zbirajo Angleži čete med Mosulom in Sirgatom. Ta spor pa utegne povzročiti, da diplomati sploh ne podpisujejo lausanskih dogovorov, če ne pride tudi v tem vprašanju do sporazuma med Anglijo in Turčijo.

Tajna pogodba med Turčijo in Rusijo se je baje sklenila. Pogodba določa, da v slučaju konflikta med Turčijo in Anglijo zasede Rusija Besarabijo, ako bi Rumunija podpirala Anglijo ali Grčijo. Pogajanja se pa vrše tudi med Rusijo in Rumunijo.

V Poruhrju so razglasili poostreno obsedno stanje zaradi tega, ker železničarji niso hoteli dopustiti, da bi se odpeljalo 13 lokomotiv na Francosko. Aretacije se izvršujejo kar trumoma. Aretirali so celo ljudi, ki so obiskovali obsojene veleindustrije s cvetjem. — Poancare je izjavil, da Francozi ne nameravajo Poruhrja anektirati. — Vobče pa zmaguje v Poruhrju francoski kapitalizem.

DNEVNE VESTI.

Udeležujte se volilnih shodov, ki jih prireja Socialistična stranka delovnega ljudstva ter agitirajte za udeležbo. S sijajno udeležbo na shodih in z marljivo agitacijo za volitve boste najboljše dokazali, da ste se naveličali demagoških prerokov,

da delavstvo ne sme iti skupno v volilni boj. Organizacije, ki žele referentov, naj to sporoče pravočasno, da se povsod razvije dobra agitacija.

Volitve v Sloveniji bodo zanimive. Vsakih pet volilcev bo imelo

Strankino razsodišče tvori 5 članov, po dva predlagajo sporne stranke, a predsednika izvrševalni odbor.

Kazni strankinega razsodišča so lahko te-le: Opomin, ukor, odzvetje članskih pravic, in izključitev iz stranke.

Proti razsodbi, ki mora biti pismena, se obe stranki lahko pritožita strankinemu svetu v roku enega meseca po naznanilu razsodbe.

Sklep o izključitvi se objavlja šele po odločitvi strankinega sveta. Izključeni člani imajo pravico pritožbe na kongres, ki ima končno besedo.

Ako strankin član, za katerega se predlaga izključitev potom strankinega razsodišča v roku, ki ga je stavila krajevna organizacija, ne imenuje članov razsodišča s svoje strani, se smatra, da je izključen iz stranke.

Izključene iz stranke lahko sprejme samo kongres na prošnjo, ki so jo predložili rednim potom.

§ 31. **Častno razsodišče** ima nalogo, da razsodja medsebojne spore

strankinih članov. Tvorijo ga trije člani, po dva določita sporni stranki, a predsednika postavlja organizacija, od katere se zahteva razsodišče.

Odločitev se sestavi ustmeno z motivacijo. Nezadovoljna stranka ima pravico pritožbe pri izvrševalnem odboru in pri strankinem svetu.

§ 32. »Soc. stranka delovnega ljudstva« se bo udeležila potom svojih delegatov kongresov delavskih strank iz ostalih pokrajin SHS države, stremeč, da se na podlagi demokratičnega centralizma osnuje združena stranka za celo državo z enakim ali sličnim programom. Sklepi in resolucije kongresa združenja so obvezni tudi za stranko delovnega ljudstva, ako se ona udeleži kongresa. O udeležbi in načinu udeležbe sklepa strankin svet.

§ 33. V slučaju razpusta »Stranke Delovnega Ljudstva« pripada vse premoženje na polovico »Delavskemu izobraževalnemu društvu« »Proletarska kultura« in na polovico »Splošnemu Delavskemu izobraževalnemu društvu« »Svoboda«.

svojega kandidata. Cela vrsta strank, stranic in skupin se udeležijo volitev v narodno skupščino. Tako konsolidiranega političnega življenja pač menda ni nikjer kakor v tej ubogi Sloveniji, ki pravi, da »stoji« kulturalno jako visoko. Nobe ne prave grupacije ni v politiki; vsa politika se suče okolo hipnotiziranja mas; stranke ne nastopajo s konkretnimi programi. To pa je najboljši dokaz, da politično slovenski narod še ni orientiran. Pri volitvah nastopi dejansko z izrazitim programom edino razrednozavedno delavstvo, ki ki pa mora nastopiti tudi enotno po vsej Sloveniji. Le ako zmaga proletarijat, bo podana garancija, da nastanejo v narodni skupščini drugačne razmere kakor so bile. Ako pa bodo pri volitvah zmagale vse najrazličnejše struje in sekte, potem ne moremo pričakovati od nove zbornice boljšega dela, pač pa še večji kaos, ki se bo zopet vlekel par let, med tem pa bodo gospodarski krmilarji narod in državo pljačkali. — Pripravite se na volitev ter nastopite neobziren boj proti vsem, ki hočejo razdirati enoten nastop vrst delovnega ljudstva.

Novi občinski svet je izvolil župana in podžupana. Ob tej priliki je napisal »Slovenski Narod« uvodnik, v katerem citira kar po nemško pisatelje o komunalnem vprašanju. Pravi, da je že mnogo literature o tej stvari, in veste kaj citira: »Zur Selbstverwaltung gehört auch das Recht auf eigene Kosten Dummheiten zu begehen.« Vsa vsebina obsega sicer le »zmešane in mešane« pojme. Samo ena točka je jedrnata, ta je: **po postavi določene in z vsemi pravicami oboroženega gospodarja** potrebuje Ljubljana. Edino to je pozitivno, kar pove »Slov. Narod«, in to pomeni: postavite pred nos Ljubljančanom topove in puške, ker je po njegovem mnenju edino to potrebno. Res, to odgovarja »Slov. Narodu«, ker ima tako mentaliteto. Za občinsko politiko je pa treba več. Tudi pisatelji, ki jih »Slov. Narod« omenja, pišejo o problemih komunalne politike, o načinu upravljanja in tako dalje, toda za narod so take stvari stvari fraze, zato pa izrabljajo dve, tri krilatice, kakor imajo običaj demagogi. Komunalna politika je, kaj ne, — Dummheit!

Župan s. dr. Perič — komunist — klerikalec — demokrat. Bog mu daj srečo; če bo še dolgo volilni boj, postane dr. Perič še — še — morda izvemže še jutri kaj novega, zakaj ljubljanske »cajtenge« so unikum modrosti, preciznosti in inteligence. Najbolj dični in originalni sta »Slovenski Narod« in »Naprej«. Čestitamo obema na sijajnih uspehih! — Omenjamo, da je vest »dr. Perič — komunist« najprej prinesla graška tagespošta, ki dobiva poročila iz okolice »Slov. Naroda« in od tam je poročilo povzela »Pravda«, ki jo citira Slov. Narod.

Delavska ljudska visoka šola. Akad. soc. ped. krožek vabi na pogovor o možnosti ustanovitve delavske ljudske visoke šole, vse, ki bi hoteli in mogli sodelovati in ki se zanimajo za to vprašanje. Sestanek se vrši v nedeljo dne 4. februarja ob 10. uri dopoldne na univerzi, t. nadstropje.

Volilec v Začasni pokojninski zavod. Napišite na glasovnice Zdrženi zasebni namesčenci ter pošljite glasovnice pravočasno v Ljubljano volilni komisiji po navodilih na glasovnici!

Narodni socialci bodo nastopili pri volitvah samostojno. V mestu Ljubljani nameravajo kandidirati g. Deržiča, ki ni srečna kandidaturni. Računajo morda s kooperacijo s svojimi zavezniki pri občinskih volitvah.

»Jutro« načena te dni vsakovrstna vprašanja ter jih ostro kritizira z namenom izpodkopati ugled svojim bivšim zaveznikom radikalcem. Enkrat se baha s socialno zakonodajo, na kateri imajo demokrati edino to zaslugo, da so jo grozovito poslabšali. Drugič opozarja na preganjanje uradništva od stra-

ni radikalcev, ki so ga vršili prej sami. Ne, to ni odkritosrčen kes, to je kes nepoboljšljivega človeka, ki bi zopet rad ugledil pot v človeško družbo, med narod.

Mariborska konferenca. V nedeljo se je vršilo v Mariboru prvo oblastno zborovanje, na katerem se je sklepalo o organizatoričnih in volilnih zadevah. Kot gostje so bile povabljene na to konferenco tudi druge socialistične razredne organizacije iz Slovenije z ozirom na sklep ljubljanske konference z dne 21. januarja 1923 v Ljubljani, na kateri se je sklenilo ustanoviti Socialistično stranko delovnega ljudstva na podlagi sprejetega predloga o programatičnih in organizacijskih vprašanjih. Mariborsko oblastno zborovanje je razpravljalo tudi o tem vprašanju ter sklenilo, da se izvoli posebna komisija, ki bo na svoji seji skušala doseči popoln sporazum zaenkrat za volitve in pozneje za nadaljne sodelovanje in končno združitev in ustanovitev socialistične fronte. Značilno pri vsem tem je, da so Bernotovi glasovali v Mariboru za resolucijo, a »Naprej« je pa začel novo ofenzivo proti enotni fronti socialističnega delavstva že minulo sredo. Ni treba posebej poudarjati, da je to delovanje »Napreja« očitno naperjeno proti delavstvu. Prav interesantno bi bilo vedeti, kakšni so tisti razlogi, ki silijo Bernotove do tega koraka. Da bi bili motivi socialistični ali organizatorični ali celo v interesu proletarijata, tega pač nihče ne veruje, ker ne more verovati, da bi bil razkol med delavstvom delavstvu v korist. Prav dobro naj si zapomnijo ti ljudje okolo »Napreja«, da bo delavstvo prav pošteno obračunalo z »Naprejevo« demagogijo, ki ima namen služiti buržuaziji, od katere se »Naprejevi« čutijo odvisne, ter menijo, da ima delavstvo zaplankane oči. Tako, kakor nastopajo ti ljudje v »Napreju« in kakor so nastopali dne 5. in 6. januarja v Celju, pa tudi v Mariboru, ne nastopajo niti agenti provokatorji. Geslo za volitve bodi: enotna fronta razredno zavednega socialističnega proletarijata, kdor pa bo nasprotoval temu geslu, s tem naj obračunajo volilci! To zahteva poštenost in morala socialističnega proletarijata v Sloveniji!

Stojadinović dela po Plavšakovem načrtu. Finančni minister je ukazal pokupiti čim več dinarjev v inozemstvu, zato da se vrednost dinarja zopet zviša. Ta operacija je Plavšiču ponesrečila, ponesrečila pa bo tudi ta, ker se s tem da prilika verižnikom, da zopet jačje verižijo z dinarji. Krivda je v gospodarskem sistemu, ki se ga pa nobena vlada noče lotiti tam, kjer treba.

Uradniško vprašanje bodo zopet reševali v Belgradu. Volitve se bližajo. Zato nameravajo zagnati nekaj drobtin uradnikom, da ne bi bili preveč hudi na radikale. Kakor pa poročajo listi, bodo te doklade znašale komaj 25 odstotkov onega zneska, ki ga je bil sklenil meseca decembra finančni odbor. Kajpada, to je popolnoma v soglasju: draginja narašča, draginjske doklade pa padajo.

Belgrajska anketa o pravilnikih k socialni zakonodaji. Omenili smo že zadnjič, da je ministrstvo za socialno politiko sklicalo v Belgrad anketo, na kateri naj bi se razpravljalo o pravilnikih k socialni zakonodaji. Anketa pa ni rodila uspeha. Razpravljalo se je o formalnostih. Zastopniki delavstva so zahtevali, da se obravnava o vseh pravilnikih, ki še niso izšli. Podjetniški zastopniki so pa hoteli spraviti pod streho le pravilnik o osemurnem delavniku. To jim je najbolj dišalo, ker nova naredba Žerjavova določa, da se sme osemurni delavnik raztegniti na 9 in 10 ur v lajših strokah. Ker pa tudi drugi socialni zakoni še nimajo pravilnikov, je naravno, da se morajo taki pravilniki napraviti k vsem zakonom, ter bi morali iziti takrat, ko izide zakon. Belgrajska gospoda pa ima pri sestavah

teh pravilnikov neobičajno metodo. Pravilnik bi moral pojasnjevati zakon ter dajati navodila za izvrševanje zakona v zmislu določb zakona. Tam pa napravljajo pravilnike, ki določajo tudi izjeme v zakonu, ali ga pa razlagajo po svoje, eventualno tudi proti zmislu zakona. Iz navedenih razlogov se je anketa odgodila, ministrstvo pa dobilo naročilo, da izdela pravilnike, ki odgovarjajo zmislu zakonov ter juridično in logično pravilno sestavljeni. Nekam čudne so te metode, ki kažejo ali neznanje ali pa neresnost pri stvari glede na objektivnost. Iz vsega se vidi tendenca po poslabšanju socialne zakonodaje in pazljiv poslug na zahteve podjetniških in kapitalističnih krogov.

V Bosni bodo kandidirali socialisti SPJ ss. Sretan Jakšić, Dušan Jakšić in Vitomir Korač kot nosilec list.

Josip Stritar v Rogaški Slatini. Pisatelj Josip Stritar (Boris Miran) se je preselil iz Aspanga pri Dunaju, kjer je živel kot vpokojeni profesor dunajske gimnazije, v jako slabih razmerah. Rojen je bil Stritar 6. marca 1836. v Podsmreki pri Velikih Laščah. Zanimiv je bil zlasti njegov »Dunajski Zvon«, ki ima za razvoj slovenskega jezika literature velik pomen. Stritar je pisal povesti in pesmi. Njegovi spisi, dasi niso prav posebno ljudski, so izšli v petih zvezkih. Izšlo je pa še več njegovih publikacij. Stritar je torej 87 let star, skoro ohromel in izgublja vid. Z njim je prišla tudi soproga. Naj mu bo pokoj in zadovoljstvo v lepi Rogaški Slatini!

Vestnik „Svobode“.

Ruše. V soboto, 10. t. m. bo priredila podružnica »Svobode« v Rušah plesni venček v gostilni g. Novaka. Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina znaša Din 4.—. Ker je čisti dobiček namenjen nabavi novih knjig, prosimo obilne udeležbe. Odbor.

IZJAVA.

Ze dalje časa so nekateri ljudje na delu, da me v javnosti oblatijo. Obrekovalno kampanjo proti meni je pričel »Naprej« na splošno veselje buržuaznih strank. Zdaj pa je prišel trenutek za užaljene nekdanje sodrude, da so mi počeli očitati nelojalnost napram neodvisni organizaciji, ki sem jo baje zakrivil s tem: 1. da sem zahteval od pokrajinske vlade, da preda Delavski dom na Turjaškem trgu soc. dem. delavskim organizacijam; 2. da sem se istotam zavzemal za predajo premoženja oblastveno razpuščene Spl. žel. org. Savezu železničarjev Jugosl. v Zagrebu.

Tem trditvam nasproti izjavljam, da nisem nikdar pri nobeni oblasti stavil zahteve po predaji Delavskega doma soc. dem. stranki, ker to nikdo od mene zahteval ni in ker mi je bilo dobro znano, da je Del. dom zadruga, na katero se ne more aplicirati društveni zakon.

Res je edino le to, da sem predlagal soodr. Bazniku sprejem novih združnikov in sicer strokovnih organizacij, kar pa je soodr. Baznik odklonil.

Kar se pa tiče zahteve po predaji premoženja »Spl. žel. org.« Savezu železničarjev, nisem jaz to nikdar zahteval, pač pa je to storil »Savez« na izrecno zahtevo mariborske organizacije.

Kot pokrajinski tajnik sem moral vlogo »Saveza« na pokrajinsko vlado sopsodpisati. Vloga je bila le radi tega za Savez ugodno rešena, ker je bila Splošna železničarska organizacija sestavni del »Saveza«.

Pripravljen sem vsak trenutek stopiti pred strankino razsodišče v svrhu razčiščenja te zadeve.

Ravno tako sem pripravljen nastopiti sodnijsko pot proti vsem onim, ki bodo še nadalje trosili v javnosti proti meni neresnične vesti.

Josip Kopač.

Odgovorni urednik Franc Gogala. — Izdajatelj in lastnik: Konzorcij „Zarje“. — Tiska tiskarna J. Blasnika nasledniki.

Ivan Jax in Sin Ljubljana, Gosposvetska c. 2

Šivalni stroji in stroji za pl. tenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.

Ustanovljena l. 1867. — Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Gospodinje!

Ali zahtevate pri trgovcu

testenine

„Pekate“?

So najboljši in najodličnejši izdelek te vrste; zato jih zahtevajte povsod.

Parketarja

veščega dela na vseh parketnih strojih, nadalje več spretnih

mičarjev

za fino delo iz mehkega in trdega lesa in enega

strugarja

sprejme večje lesno industrijsko podjetje v bližini Kamnika. Stanovanje z električno razsvetljavo preskrbljeno. Sprejmejo se le najboljše moči treznega in poštenega značaja. Pismene ali ustmene ponudbe je pošiljati na

civ. Ing. V. Remec

Ljubljana, Kersnikova ul. 7.

Ne prenašli se!

z nakupom ako si nisi ogledal zalogo pri:

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 7.

Tovarniške zaloge najboljših šivalnih strojev „GRITZNER“ za rodbinsko in obrtno rabo. Posamezne dele za šivalne stroje

in kolesa. — Potrebščine za

šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, toaletne potrebščine galanterija in modno blago.

Na veliko in malo.